

[Hendriksen.]

men jeg vil dog gerne overfor den højtærede Minister og Tingets ærede Medlemmer fremhæve, at den Form for Kædeforretning, som vi muligvis i den nærmeste Fremtid bliver stillet overfor, er af en ganske anden Karakter. Det er den Form for Kædeforretning, som har vundet saa stærkt Indpas i Tyskland og tidligere i Amerika, hvor et stort Firma eller Koncern kaster Hundreder eller Tusinder af Filialer ud over hele Landet, og Filialer, der handler med en Mængde forskellige Varer, ikke Filialer der nøjes med at handle med Legetøj til 50 Ø. eller 1 Kr. Stykket.

Men det glædede mig i denne Forbindelse at høre, at den højtærede Minister var villig til at overveje, om der var noget at gøre overfor dette. I det hele taget har jo den højtærede Minister erklæret, at han var villig til at forhandle om dette Forslag i alle dets Enkeltheder; Ministeren sagde udtrykkelig, at Forslaget var fremsat som et Forhandlingsgrundlag.

Det glædede mig ogsaa, at den højtærede Minister var villig til at tage de interesserede Organisationer med paa Raad, men det kunde naturligvis ogsaa være meget godt, hvis Ministeren vilde følge disse Raad. Det hørte vi jo af det ærede Medlem Hr. Pitzner ingenlunde altid var Tilfældet; jeg fik nærmest det Indtryk af det ærede Medlems Udtalelser, at det hørte til Sjældenhederne, at man fra Handelsministerens og Handelsministeriets Side fulgte disse Raad.

Endvidere nævnte Ministeren, at Spørgsmaalet „Raadighed over sit Bo“ ikke havde stor Betydning, idet det allerede i Forvejen, saaledes som Loven af 1857 blev administreret, laa saaledes, at man ogsaa uden at have Raadighed over sit Bo kunde faa Næringsbrev. Dette er ikke helt rigtigt, man kan i alt Fald ikke faa dette, saa længe Bo-behandlingen ikke er sluttet og Tvangsakkorden ikke er tilendebragt. Jeg mener, at dette, at den handlende bør have Raadighed over sit eget Bo, er et meget naturligt Krav, men jeg erkender, at det ikke er et Krav, der er af en saa principiel Betydning, at det skal volde Vanskelighed at naa til Enighed herom; det kan jeg ingenlunde tro.

Saa sagde den højtærede Minister — og det forbavser mig, at han vilde sige dette

— i Relation til § 9, altsaa om Udlændinges Ret til at drive Forretning her i Landet, at man havde mere Hold paa et Aktieselskab end paa den selvstændige næringsdrivende. Det vil jeg hævde er urigtigt, og jeg kan ikke tro, at det virkelig skulde være Ministerens Mening. Et Aktieselskab med begrænset Ansvar har man nu en Gang mindre Hold paa end en selvstændig næringsdrivende; der driver sin Forretning under ubegrænset Ansvar. Men ogsaa om dette Spørgsmaal var Ministeren villig til at forhandle.

I det hele maa jeg sige, at de Udtalelser, den højtærede Minister har fremsat, for Hovedpartens Vedkommende har været af en saadan Karakter, at jeg ikke ser rettere end, at der er Mulighed for at naa til Enighed i denne Samling. Men den højtærede Minister kender jo mit principielle Syn paa de Spørgsmaal, der her er under Debat, jeg har fremsat dem udførligt i Gaar, jeg har gentaget nogle af dem i Dag. Der er altsaa visse principielle Standpunkter, som vi fra vor Side ikke kan fravige, men i øvrigt har jeg det bedste Haab om, at vi under Udvalgsforhandlingerne kan naa til et Resultat, der kan blive til Gavn for alle de i denne Sag interesserede Faktorer, ikke blot de næringsdrivende, men ogsaa, og i lige saa høj Grad, Forbrugerne.

Rasmussen (Gylling): Efter den højtærede Handelsministers Udtalelser og under Henvisning til, hvad jeg har udtalt i Gaar, er der ikke meget for mig at tale om ved denne Lejlighed. Jeg vil kun gøre et Par Bemærkninger i Anledning af Udtalelser, som er fremsat af enkelte af Ordførerne. Jeg vil dog først takke den højtærede Handelsminister for hans Udtalelse angaaende Kolportagevirksomheden; jeg ser deraf, at den højtærede Minister har Opmærksomheden henvendt paa dette Spørgsmaal og muligvis ved en anden Lejlighed vil tage det op til nærmere Drøftelse. Ligeledes vil jeg gerne benytte Lejligheden til at understrege det, den højtærede Handelsminister sagde om Andelselskabernes Stilling; det falder nøje i Traad med de Udtalelser, jeg i Gaar fremsatte om samme Emne, og det kan kun være mig en Glæde, at det er sagt saa stærkt i Dag af den højtærede Handelsminister.

Maa jeg i denne Forbindelse pege paa